

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/1976 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2018. december 14.)****a vitorlázó repülőgépek üzemben tartására vonatkozó részletes szabályoknak az (EU) 2018/1139 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári légi közlekedés területén alkalmazandó közös szabályokról és az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének létrehozásáról és a 2111/2005/EK, az 1008/2008/EK, a 996/2010/EU, a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2014/30/EU és a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint az 552/2004/EK és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 3922/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 4-i (EU) 2018/1139 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 31. cikkére,

mivel:

- (1) A Bizottságnak el kell fogadnia a vitorlázó repülőgépeknek az (EU) 2018/1139 rendelettel összhangban történő biztonságos üzemben tartásához szükséges feltételekre vonatkozó végrehajtási szabályokat azon esetekre, amikor a szóban forgó légi járművek megfelelnek az említett rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja i. és ii. alpontjában meghatározott feltételeknek.
- (2) Tekintettel a vitorlázó repülőgépekkel végzett műveletek sajátos jellegére, kifejezetten a vitorlázó repülőgépek üzemben tartására vonatkozó szabályokra van szükség, és ezeket egy önálló rendeletben kell meghatározni. E szabályoknak a 965/2012/EU bizottsági rendeletben ⁽²⁾ meghatározott általános szabályokra kell épülniük, de azok szerkezetét át kell alakítani és egyszerűsíteni kell őket annak érdekében, hogy arányosak legyenek és kockázatalapú megközelítésen alapuljanak, ugyanakkor gondoskodni kell a vitorlázó repülőgépekkel végzett műveletek biztonságosságáról.
- (3) A 965/2012/EU rendelet 3. cikkében és a rendelet II. mellékletében a személyek és szervezetek ellenőrzésére vonatkozóan meghatározott szabályokat ezért továbbra is alkalmazni kell a vitorlázó repülőgépekkel végzett légi műveletekre.
- (4) A biztonság érdekében, valamint az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében meghatározott alapvető követelményeknek való megfelelés céljából a vitorlázó repülőgépek e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi üzemben tartójára – a csak bizonyos műveleteket végző tervező vagy gyártó szervezetek kivételével – bizonyos alapvető követelményeknek kell vonatkozniuk.
- (5) Figyelembe véve, hogy a vitorlázó repülőgépek kereskedelmi célú üzemben tartása kevésbé összetett és kevésbé elterjedt a kereskedelmi célú közlekedés más formáihoz képest, valamint kockázatalapú megközelítést alkalmazva, indokolt, hogy a vitorlázó repülőgépek kereskedelmi célú üzemeltetéséhez csak egy, az (EU) 2018/1139 rendelet 30. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő, illetékes hatóságnál tett, előzetes nyilatkozat legyen szükséges. E rendelet meghatározza az ilyen nyilatkozat megtételének részletes szabályait.
- (6) Figyelembe véve bizonyos műveletek sajátos jellegét, valamint kockázatalapú megközelítést alkalmazva, indokolt a vitorlázó repülőgépekkel végzett bizonyos műveleteket mentesíteni az előzetes nyilatkozattétel követelménye alól.
- (7) A zökkenőmentes átállás biztosítása céljából, és azért, hogy minden érintettnek elegendő ideje legyen felkészülni az új rendszer alkalmazására, e rendeletet csak a hatálybalépése után hat hónappal kell alkalmazni.
- (8) Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége az (EU) 2018/1139 rendelet 75. cikke (2) bekezdése b) és c) pontjának, valamint 76. cikke (1) bekezdésének megfelelően kidolgozta és a Bizottsághoz véleményként ⁽³⁾ benyújtotta a végrehajtási szabályok tervezetét.
- (9) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az (EU) 2018/1139 rendelet 127. cikkével létrehozott bizottság véleményével,

⁽¹⁾ (HL L 212., 2018.8.22., 1. o.)

⁽²⁾ A Bizottság 965/2012/EU rendelete (2012. október 5.) a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról (HL L 296., 2012.10.25., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség 07/2017. sz. véleménye (2017. augusztus 23.) a vitorlázó repülőgépek üzemeltetésére vonatkozó szabályokat felülvizsgáló bizottsági rendelettervezethez.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez a rendelet részletes szabályokat határoz meg a vitorlázó repülőgéppel végzett légi műveletek tekintetében azon esetekre, amikor a szóban forgó légi járművek megfelelnek az (EU) 2018/1139 rendelet 2. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontjában meghatározott feltételeknek.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában az I. mellékletben szereplő fogalommeghatározásokat és a következő fogalommeghatározásokat kell használni:

1. „vitorlázó repülőgép”: levegőnél nehezebb légi jármű, amelynek repülését a rögzített emelő felületeire ható aerodinamikai erő biztosítja, és amelynek szabad repülése nem függ hajtóműtől;
2. „hajtómű”: segédmotoros vitorlázógép meghajtására használt vagy szánt berendezés;
3. „segédmotoros vitorlázógép”: egy vagy több hajtóműves vitorlázó repülőgép, amely a hajtómű(vek) kikapcsolása esetén egy vitorlázó repülőgép jellemzőivel rendelkezik;
4. „kereskedelmi célú üzemben tartás”: vitorlázó repülőgép díjazás vagy bármilyen egyéb ellenszolgáltatás ellenében történő üzemben tartása, amely a lakosság által igénybe vehető, vagy amennyiben az a lakosság által nem vehető igénybe, az üzemben tartó és az ügyfél közötti szerződés alapján végzett üzemben tartás, ahol az ügyfél nem gyakorol ellenőrzést az üzemben tartó felett;
5. „versenyrepülés”: minden olyan, vitorlázó repülőgéppel végzett légi művelet, amelyet repülőversenyen való részvétel céljából végeznek, ideértve az ilyen műveletre való felkészülést, valamint a repülőverseny helyszínének elérése, illetve az onnan való távozás céljából végzett repülést;
6. „légi bemutató”: minden olyan, vitorlázó repülőgéppel végzett légi művelet, amelyet a nagyközönség számára meghirdetett esemény keretében, bemutatás vagy szórakoztatás céljából végeznek, ideértve a műveletre való felkészülést, valamint a meghirdetett esemény helyszínének elérése, illetve az onnan való távozás céljából végzett repüléseket is;
7. „bevezető repülés”: vitorlázó repülőgéppel végzett, díjazás vagy egyéb ellenszolgáltatás ellenében végrehajtott, rövid időtartamú légi művelet, amelyet egy, az 1178/2011/EU bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 10a. cikke szerinti képző szervezet vagy a légi sportok, illetve a kedvtelési célú repülés népszerűsítése céljából létrehozott szervezet mutat be új tanulók vagy új tagok toborzása érdekében;
8. „műrepülés”: olyan szándékos manőver, amely a vitorlázó repülőgép hirtelen helyzetváltoztatásával, a szokásostól eltérő helyzetével vagy sebességváltoztatásával jár, és nem képezi a szokásos repülés vagy – a műrepülő jogosítás kivételével – a szakszolgálati engedélyekkel, tanúsítványokkal és jogosításokkal kapcsolatos képzés részét;
9. „a központi ügyvezetés helye”: a vitorlázórepülőgép-üzembentartó központi ügyvezetésének helye vagy cégjegyzék szerinti székhelye, ahol a fő pénzügyi feladatokat végzi és az e rendelet hatálya alá tartozó tevékenységek feletti operatív ellenőrzést gyakorolja;
10. „sima bérleti megállapodás”: vállalkozások közötti olyan megállapodás, amelynek értelmében a vitorlázó repülőgép üzemben tartása a bérbevevő felelősségére történik.

3. cikk

Légi üzemben tartás

(1) A vitorlázó repülőgépek üzemben tartóinak a vitorlázó repülőgépeket a II. mellékletben meghatározott követelményekkel összhangban kell üzemben tartaniuk.

Az első albekezdés nem alkalmazandó azokra a tervező vagy gyártó szervezetekre, amelyek megfelelnek a 748/2012/EU bizottsági rendelet ⁽²⁾ 8. és 9. cikkének, és a vitorlázó repülőgépet – jogosultságai alkalmazási körén belül – a vitorlázó-repülőgép-típusok bevezetésével vagy átalakításával kapcsolatos repülési műveletek céljából tartják üzemben.

⁽¹⁾ A Bizottság 1178/2011/EU rendelete (2011. november 3.) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről (HL L 311., 2011.11.25., 1. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 748/2012/EU rendelete (2012. augusztus 3.) a légi járművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légialkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról (HL L 224., 2012.8.21., 1. o.).

(2) Az (EU) 2018/1139 rendelet 30. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban a vitorlázó repülőgépek üzemben tartói csak akkor folytathatnak kereskedelmi célú üzemben tartást, ha az illetékes hatóság részére nyilatkozatot tettek arról, hogy rendelkeznek a vitorlázó repülőgép üzemben tartásához kapcsolódó feladatok ellátásához szükséges képességgel és eszközökkel.

Az első albekezdés nem alkalmazandó a vitorlázó repülőgépekkel végzett alábbi műveletekre:

- a) megosztott költségű műveletek, feltéve, hogy a vitorlázó repülőgép repülésének közvetlen költségeit és a vitorlázó repülőgép tárolásával, biztosításával és karbantartásával kapcsolatban felmerült éves költségek arányos részét a fedélzeten lévő személyek egymás között megosztják;
- b) versenyrepülések vagy légi bemutatók, feltéve, hogy az ilyen repülésekért kapott díjazás vagy egyéb ellenszolgáltatás a vitorlázó repülőgéppel végzett repülés közvetlen költségeinek, valamint a vitorlázó repülőgép tárolásával, biztosításával és karbantartásával kapcsolatban felmerült éves költségek arányos részének a fedezésére korlátozódik, és az esetlegesen nyert díjak nem haladják meg az illetékes hatóság által meghatározott értéket;
- c) a tagállamok valamelyikének területén található székhellyel rendelkező, az 1178/2011/EU rendelet 10a. cikke szerinti képző szervezetek vagy a légi sportok, illetve a kedvtelési célú repülés népszerűsítése céljából létrehozott szervezetek által kínált bemutató repülések, ejtőernyős ugrások céljából végzett repülések, vitorlázórepülőgép-vontatás vagy műrepülés, feltéve, hogy a vitorlázó repülőgépet az adott szervezet tulajdonosként vagy sima légijármű-bérbevételi szerződés alapján tartja üzemben, a repülés nem termel a szervezetén kívüli felek számára kiosztott nyereséget, és az ilyen repülések a szervezet tevékenységének csupán elhanyagolható részét alkotják;
- d) a tagállamok valamelyikének területén található székhellyel rendelkező, az 1178/2011/EU rendelet 10a. cikke szerinti képző szervezetek által végrehajtott gyakorlórepülések.

4. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2019. július 9-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2018. december 14-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

I. MELLÉKLET

FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

[DEF RÉSZ]

A II. melléklet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „megfelelés elfogadható módozatai (AMC)”: az Ügynökség által elfogadott, nem kötelező érvényű előírások, amelyekkel bizonyítható az (EU) 2018/1139 rendeletnek és a rendelet felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusainak való megfelelés;
2. „alternatív megfelelési módozatok (AltMoC)”: egy meglévő elfogadható megfelelési módozatra alternatívát kínáló módozatok vagy az (EU) 2018/1139 rendeletnek és annak felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusainak való megfelelésre új módozatokat javasoló olyan megfelelési módozatok, amelyekhez az Ügynökség nem fogadott el kapcsolódó elfogadható megfelelési módozatot;
3. „légi jármű parancsnoka (PIC)”: a parancsnoki feladatra kijelölt, a repülés biztonságos végrehajtásáért felelős pilóta;
4. „légi jármű repülési kézikönyve (AFM)”: a vitorlázó repülőgéppel kapcsolatosan alkalmazandó és jóváhagyott repülési korlátozásokat és információkat tartalmazó dokumentum;
5. „pszichoaktív anyagok”: alkohol, opioidok, kannabinoidok, nyugtatók és altatók, kokain, valamint egyéb pszichostimulánsok, hallucinogének és illékony oldószerek, kivéve a koffeint és a dohányt;
6. „a repülés kritikus szakaszai”: a felszállási nekifutás, a felszállási repülési útvonal, a végső megközelítési eljárás, a megszakított megközelítés, a leszállás – a landolás utáni gurulást is beleértve –, valamint a repülés bármely egyéb olyan szakasza, amelyet a légijármű-parancsnok a vitorlázó repülőgép biztonságos üzemben tartása szempontjából kritikusnak ítél;
7. „műveleti terület”: olyan, a légijármű-parancsnok vagy az üzemben tartó által fel- és leszállásra kijelölt terület, amely nem repülőtér;
8. „személyzet tagja”: az üzemben tartó által a vitorlázó repülőgép fedélzetén ellátandó feladatoknak a légijármű-parancsnok felügyelete alatti elvégzésére kijelölt személy, ha ezeket a feladatokat nem maga a légi jármű parancsnoka látja el;
9. „elektronikus pilótatáska (EFB)”: a repülőgép személyzete által használható berendezésekből és alkalmazásokból álló elektronikus információs rendszer, amely az elektronikus pilótatáskának a repülőgép üzemeltetését és az azzal kapcsolatos feladatokat támogató funkciói számára tárol, frissít és dolgoz fel adatokat;
10. „veszélyes áruk”: olyan áruk vagy anyagok, amelyek kockázatot jelenthetnek az egészségre, a biztonságra, a vagyontárgyakra vagy a környezetre nézve, és amelyek fel vannak tüntetve a műszaki utasítások veszélyes árukat tartalmazó listáján, vagy amelyeket ezen utasítások szerint osztályoztak;
11. „műszaki utasítás”: az ICAO által a 9284-AN/905. számú dokumentumban kiadott, „Műszaki utasítás veszélyes áruk biztonságos légi szállításához” című kiadvány legfrissebb alkalmazandó kiadása, valamint annak kiegészítései és függelékei;
12. „vitorlázó repülőgéppel végzett egyedi művelet”: vitorlázó repülőgéppel végzett bármilyen olyan kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célú művelet, amelynek során a vitorlázó repülőgépet nem tipikus sport- vagy szabadidős műveletekre használják, hanem ejtőernyős műveletekre, hírmédia vagy televízió számára végzett repülésre, filmforgatás céljából vagy légi bemutatókon végzett repülésre, vagy más hasonló egyedi műveletekre;
13. „éjszaka”: a szokványos értelemben vett esti szürkület vége és a reggeli pirkadat kezdete közötti időszak. A szokványos értelemben vett esti szürkület akkor ér véget, amikor este a napkorong középpontja 6 fokkal a látóhatár alatt van, a reggeli pirkadat pedig akkor kezdődik, amikor reggel a napkorong középpontja 6 fokkal a látóhatár alatt van.

II. MELLÉKLET

VITORLÁZÓ REPÜLŐGÉPEK LÉGI ÜZEMBEN TARTÁSA

[SAO RÉSZ]

GEN ALRÉSZ

ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

SAO.GEN.100 Hatály

A 3. cikkel összhangban ez az alrész meghatározza azokat a követelményeket, amelyeket – a 3. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett tervező vagy gyártó szervezetek kivételével – a vitorlázó repülőgépek üzemben tartóinak be kell tartaniuk.

SAO.GEN.105 Illetékes hatóság

Az illetékes hatóság az azon tagállam által kijelölt hatóság, amelyben az üzemben tartó székhelye található, vagy ha az üzemben tartónak nincs székhelye, akkor ahol letelepedett vagy ahol tartózkodási helye található. A hatóságra a 965/2012/EU rendelet 3. cikkében szereplő követelmények vonatkoznak, ugyanezen rendelet 1. cikkének (7) bekezdésével összhangban.

SAO.GEN.110 A megfelelés módozatai

- a) A 965/2012/EU rendelet II. mellékletének ARO.GEN.300 a) 2. pontja szerint a folyamatos megfelelés ellenőrzéséért felelős illetékes hatóság kérésére az üzemben tartó bizonyítja az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében szereplő alapvető követelményeknek és az e rendeletben szereplő követelményeknek való megfelelést.
- b) Az üzemben tartó a megfelelést az alábbi módzatok révén bizonyíthatja:
 1. elfogadható megfelelési módzatok (AMC);
 2. alternatív megfelelési módzatok (AltMoC).

SAO.GEN.115 Bemutató repülések

A bemutató repüléseket:

- a) látvarepülési szabályok (VFR) szerint nappal kell végezni; és
- b) biztonsági szempontból a bemutató repülésekért felelős szervezet által kijelölt személynek kell felügyelnie.

SAO.GEN.120 Haladéktalan reagálás a repülésbiztonsági problémákra

Az üzemben tartónak végre kell hajtania:

- a) az illetékes hatóság által a 965/2012/EU rendelet II. mellékletének ARO.GEN.135 c) pontjával összhangban elrendelt biztonsági intézkedéseket; és
- b) a légialkalmassági irányelveket és az Ügynökség által az (EU) 2018/1139 rendelet 77. cikke (1) bekezdésének h) pontjával összhangban kiadott egyéb kötelező információkat.

SAO.GEN.125 A légijármű-parancsnok kijelölése

Az üzemben tartó légijármű-parancsnoknak jelöl ki egy, az 1178/2011/EU rendelet I. melléklete szerint parancsnok-pilóta minősítéssel rendelkező személyt.

SAO.GEN.130 A légijármű-parancsnok feladatai

A légijármű-parancsnok:

- a) a vitorlázó repülőgéppel végzett műveletek során felelős a vitorlázó repülőgép és a fedélzeten szállított személyek biztonságáért;
- b) felelős a repülés megkezdéséért, folytatásáért, és biztonsági okból történő megszakításáért;
- c) gondoskodik valamennyi műveleti eljárás és ellenőrzőlista betartásáról;

- d) csak akkor kezdi meg a repülést, ha meggyőződött arról, hogy az összes repülési feltétel teljesül, azaz:
1. a vitorlázó repülőgép repülésre alkalmas;
 2. a vitorlázó repülőgép az előírásoknak megfelelően lajstromozva van;
 3. a vitorlázó repülőgép fedélzetén megtalálhatók és üzemképesek a repülés végrehajtásához szükséges műszerek és felszerelések;
 4. a vitorlázó repülőgép tömege és tömegközéppontja lehetővé teszi a repülésnek a légi jármű repülési kézikönyvében meghatározott korlátokon belüli végrehajtását;
 5. az összes berendezés és poggyász megfelelően van elhelyezve, megfelelően rögzítve van, és nem akadályozza a légi jármű elhagyását vészhelyzet esetén; és
 6. a vitorlázó repülőgép a repülés során nem fogja túllépni a légi jármű repülési kézikönyvében meghatározott repülési korlátozások egyikét sem;
- e) gondoskodik arról, hogy a repülés előtti ellenőrzés a légi jármű repülési kézikönyvében előírt módon történjék;
- f) nem látja el feladatait a vitorlázó repülőgép fedélzetén az alábbi helyzetekben:
1. ha bármilyen okból, például sérülés, betegség, gyógyszeresedés, fáradtság vagy valamilyen pszichoaktív anyag hatása miatt nem képes feladatait ellátására, vagy arra más okból alkalmatlannak érzi magát;
 2. amennyiben nem felel meg a vonatkozó orvosi előírásoknak;
- g) megtagadja bármely olyan személynek vagy poggyásznak a szállítását, illetve a repülőgépről leszállít minden olyan poggyászt és személyt, aki/amely potenciális veszélyt jelenthet a vitorlázó repülőgépre vagy az abban szállított utasokra;
- h) megtiltja az olyan személyek vitorlázó repülőgéppel való szállítását, akik olyan mértékben pszichoaktív anyagok befolyása alatt állónak tűnnek, hogy az vélhetően veszélyeztetné a vitorlázó repülőgép vagy a fedélzetén lévő személyek biztonságát;
- i) gondoskodik arról, hogy a repülés kritikus szakaszai során, illetve bármikor, amikor az a biztonság érdekében szükséges, a fedélzetén lévő személyek az üléseikben üljenek és biztonsági övük be legyen kötve;
- j) repülés közben:
1. bekapcsolva tartja biztonsági övét; és
 2. a repülés teljes ideje alatt a vitorlázó repülőgép kormánysszerveinél tartózkodik, kivéve, ha az irányítást másik pilóta vette át;
- k) olyan vészhelyzet esetén, amely azonnali döntést és cselekvést igényel, megtesz minden intézkedést, amelyet az adott körülmények között szükségesnek tart. Ilyen esetekben a repülésbiztonság érdekében a szükséges mértékben eltérhet az érvényben lévő előírásoktól, üzemtartási eljárásoktól és módszerektől;
- l) befejezi a repülést a legközelebbi alkalmas időjárású repülőtéren vagy műveleti területen, ha betegség, fáradtság, oxigénhiány vagy bármely más ok következtében jelentősen lecsökkent a feladatok ellátására való képessége;
- m) bejegyzí a vitorlázó repülőgép repülési idejét, valamint az összes ismert vagy feltételezett hibát a légi jármű műszaki naplójába vagy fedélzeti naplójába a repülés vagy repüléssorozat végén;
- n) ha a vitorlázó repülő balesetben vagy súlyos repülési eseményben érintett, erről a rendelkezésére álló leggyorsabb módon haladéktalanul értesíti azon tagállam eseményvizsgálatot végző hatóságát, amelynek a területén az esemény történt, és ugyanezen tagállam sürgősségi segélyszolgálatát;
- o) haladéktalanul jelenti az illetékes hatóságnak, ha jogellenes cselekmény történt, és tájékoztatja az azon tagállam által kijelölt helyi hatóságot, ahol a jogellenes cselekmény történt; és
- p) haladéktalanul jelenti a megfelelő légiforgalmi szolgálat (ATS) felé, ha olyan időjárási körülményeket vagy repülési körülményeket tapasztal, amelyek hatással lehetnek más légi járművek biztonságára.

SAO.GEN.135 A személyzet tagjainak feladatai

- a) A személyzet tagjai felelősek a vitorlázó repülőgép üzemben tartásával kapcsolatos feladataik megfelelő ellátásáért.
- b) A személyzet tagjai nem láthatnak el feladatot a vitorlázó repülőgép fedélzetén, ha bármilyen okból, például sérülés, betegség, gyógyszeresedés, fáradtság vagy valamilyen pszichoaktív anyag hatása miatt nem képesek feladataik ellátására, vagy arra más okból alkalmatlannak érzik magukat.

- c) A személyzet tagjai jelentik a légijármű-parancsnok felé az alábbiakat:
1. minden olyan hiba, meghibásodás, működési rendellenesség és sérülés, amely véleményük szerint kihatással lehet a vitorlázó repülőgép légialkalmasságára vagy biztonságos üzemben tartására, beleértve a vészhelyzeti rendszereket is;
 2. bármilyen repülőesemény.

SAO.GEN.140 A jogszabályok, előírások és eljárások betartása

- a) A légijármű-parancsnok és a személyzet minden tagja köteles betartani azon államok valamennyi törvényét, szabályozásait és eljárását, ahol a műveletek végrehajtásra kerülnek.
- b) A légijármű-parancsnoknak a feladatai végzéséhez kapcsolódóan ismernie kell azon törvényeket, szabályozásokat és eljárásokat, amelyek azokra a területekre vonatkoznak, amelyeken a vitorlázó repülőgép át fog haladni, valamint azokra a repülőterekre és műveleti területekre érvényesek, amelyeket igénybe fognak venni, továbbá azokat, amelyek a kapcsolódó léginavigációs berendezésekre vonatkoznak.

SAO.GEN.145 Hordozható elektronikus eszközök

A légijármű-parancsnok senkinek sem engedélyezheti olyan hordozható elektronikus eszközök – az elektronikus pilótátáskát is beleértve – használatát a vitorlázó repülőgép fedélzetén, amelyek hátrányosan befolyásolják a vitorlázó repülőgép rendszereinek és berendezéseinek működését vagy a működtetésükre való képességet.

SAO.GEN.150 Veszélyes áruk

- a) A légijármű-parancsnok senkinek sem engedélyezheti veszélyes áruk szállítását a fedélzetén.
- b) Az olyan észszerű mennyiségű – egyébként veszélyes árunak minősülő – cikkek és anyagok, amelyeket a repülésbiztonság elősegítésére használnak, és a vitorlázó repülőgép fedélzetén történő szállításuk javasolt annak érdekében, hogy operatív célokra azonnal rendelkezésre álljanak, szállíthatók a fedélzetén.

SAO.GEN.155 A fedélzetén tartandó dokumentumok, kézikönyvek és tájékoztatók

- a) Az alábbi dokumentumokat, kézikönyveket és tájékoztatókat minden repülés során eredeti példányban vagy másolatban a repülőgép fedélzetén kell tartani:
1. a légi jármű repülési kézikönyve vagy más azzal egyenértékű dokumentum (dokumentumok);
 2. a légiforgalmi szolgálatnak (ATS) benyújtott repülési terv, ha az a 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet ⁽¹⁾ mellékletének 4. szakasza értelmében szükséges;
 3. a tervezett repülési útvonalra vonatkozó naprakész és megfelelő repülési térkép;
 4. a repüléssel kapcsolatos, illetve a repülés során érintett államok által előírt minden egyéb dokumentáció;
 5. az elfogást végző és elfogott légi járművek által használt eljárások és vizuális jelzések.
- b) Továbbá, ha a SAO.DEC.100 pont szerinti nyilatkozat szükséges, a nyilatkozat egy példányát is a repülőgép fedélzetén kell tartani.
- c) Az alábbi dokumentumok, kézikönyvek és információ eredeti példányának vagy másolatának – amennyiben azt nem a fedélzetén tartják – rendelkezésre kell állnia a repülőtéren vagy a műveleti területen:
1. lajstromozási bizonyítvány;
 2. légialkalmassági bizonyítvány a mellékletekkel együtt;
 3. légialkalmassági felülvizsgálati bizonyítvány;
 4. zajbizonyítvány, amennyiben kiállítottak ilyet a motoros vitorlázó repülőgéphez;
 5. a légi jármű rádióengedélye, ha a vitorlázó repülőgép a SAO.IDE.130 ponttal összhangban fel van szerelve rádiókommunikációs berendezéssel;

⁽¹⁾ A Bizottság 923/2012/EU végrehajtási rendelete (2012. szeptember 26.) a közös repülési szabályok és a léginavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 281., 2012.10.13., 1. o.).

6. harmadik fél kötelező felelősségbiztosításának igazolása(i);
 7. fedélzeti napló vagy azzal egyenértékű dokumentum.
- d) Az a) és b) ponttól eltérve az ott meghatározott dokumentumok, kézikönyvek és az azokban található információ a repülőtéren vagy a műveleti területen is tartható olyan repülések esetében, amelyeknél a vitorlázó repülőgép:
1. a repülőtértől vagy műveleti területtől látótávolságon belül szándékozik maradni; vagy
 2. a repülés során az illetékes hatóság által meghatározott távolságon vagy területen belül marad.
- e) Az illetékes hatóság kérésére a légijármű-parancsnoknak vagy az üzemben tartónak a hatóság által meghatározott időtartamon, de legalább 24 órán belül be kell mutatnia a dokumentumok eredeti példányát.

SAO.GEN.160 Fedélzeti napló

Minden egyes repülés vagy repüléssorozat során a fedélzeti naplóban vagy azzal egyenértékű dokumentumban fel kell jegyezni a vitorlázó repülőgépre, annak személyzetére és a repülésekre vonatkozó adatokat.

OP ALRÉSZ

MŰVELETI ELJÁRÁSOK

SAO.OP.100 Repülőterek és műveleti területek igénybevétele

A légijármű-parancsnok csak az érintett vitorlázórepülőgép-típusnak és a művelet jellegének megfelelő repülőtereket és műveleti területeket veheti igénybe.

SAO.OP.105 Zajcsökkentő eljárások – motoros vitorlázó repülőgépek

A légijármű-parancsnoknak figyelembe kell vennie olyan eljárások használatát, amelyek a minimálisra csökkentik a motoros vitorlázó repülőgép által keltett zajt, de ennek során gondoskodnia kell arról, hogy a repülésbiztonság legyen az elsődleges szempont a zajcsökkentéssel szemben.

SAO.OP.110 Az utasok eligazítása

A légijármű-parancsnok gondoskodik arról, hogy a repülés előtt, és adott esetben a repülés közben az utasa eligazítást kapjon a szokásos, a rendkívüli és a vészhelyzeti eljárásokról.

SAO.OP.115 Speciális kategóriájú utasok szállítása

A légijármű-parancsnok gondoskodik arról, hogy a vitorlázó repülőgépen való tartózkodás során különleges körülményeket, segítséget vagy eszközöket igénylő személy szállítása olyan körülmények között történjen, amelyek biztosítják a vitorlázó repülőgép és az abban szállított személy vagy vagyontárgyak biztonságát.

SAO.OP.120 A repülés előkészítése

A légijármű-parancsnoknak a repülés megkezdése előtt meg kell bizonyosodnia a következőkről:

- a) a vitorlázó repülőgép biztonságos üzemben tartásához szükséges berendezések a tervezett repülési művelethez megfelelőek;
- b) az adott időjárási körülmények között a repülés biztonságosan hajtható végre;
- c) motoros vitorlázó repülőgép esetén, ha használni szándékozik a motort, elegendő üzemanyag vagy egyéb energiaforrás áll rendelkezésre a repülés biztonságos végrehajtásához.

SAO.OP.125 Üzemanyag-utántöltés és az akkumulátorok feltöltése vagy cseréje személyekkel a fedélzeten – motoros vitorlázó repülőgépek

Ha a motoros vitorlázó repülőgép fedélzetén utas tartózkodik:

- a) a vitorlázó repülőgépbe nem tölthető üzemanyag; és
- b) a vitorlázó repülőgép meghajtásához használt akkumulátorok nem cserélhetők és nem tölthetők újra.

SAO.OP.130 Dohányzás a fedélzeten

A vitorlázó repülőgép fedélzetén a repülés összes szakaszában tilos a dohányzás.

SAO.OP.135 Időjárási viszonyok

A légijármű-parancsnok csak akkor kezdheti meg, illetve csak akkor folytathatja a repülést, ha a rendelkezésre álló legfrissebb meteorológiai adatok azt mutatják, hogy továbbra is van lehetőség biztonságos leszállásra.

SAO.OP.140 Jég és egyéb szennyeződés jelenléte – földi eljárások

A légijármű-parancsnok – a légi jármű repülési kézikönyvében megengedett esetek kivételével – csak akkor kezdheti meg a felszállást, ha a vitorlázó repülőgép mentes minden olyan lerakódástól, amely hátrányosan befolyásolhatja a vitorlázó repülőgép repülési jellemzőit vagy kormányozhatóságát.

SAO.OP.145 Repülés közbeni üzemanyag- és egyéb energiagazdálkodás – motoros vitorlázó repülőgépek

A motoros vitorlázó repülőgép parancsnoka a repülés során rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy a felhasználható üzemanyag vagy egyéb energia mennyisége nem kevesebb-e, mint amennyi a biztonságos leszállás végrehajtásához szükséges.

SAO.OP.150 Kiegészítő oxigénberendezés használata

A légijármű-parancsnok gondoskodik arról, hogy a vitorlázó repülőgép fedélzetén minden személy használja a kiegészítő oxigént, amikor úgy ítéli meg, hogy a tervezett repülési magasságon az oxigénhiány a fedélzeten tartózkodók képességeinek romlásához vezethet vagy káros lehet rájuk.

SAO.OP.155 Vitorlázó repülőgéppel végzett egyedi műveletek

- Vitorlázó repülőgéppel végzett egyedi művelet vagy műveletsorozat végrehajtását megelőzően a légijármű-parancsnok köteles kockázatelemzést végezni, amelynek során felméri a tevékenység összetettségét, hogy meghatározza a végrehajtandó művelettel járó veszélyeket és kockázatokat, és szükség esetén az enyhítő intézkedéseket.
- A vitorlázó repülőgépekkel végzett egyedi műveleteket ellenőrző lista alapján kell végrehajtani. A légijármű-parancsnok – kockázatelemzés alapján és figyelembe véve az e mellékletben meghatározott összes követelményt – összeállítja az ellenőrző listát, és gondoskodik arról, hogy az megfeleljen az egyedi tevékenységnek és az adott vitorlázó repülőgép jellemzőinek. Az ellenőrző listának minden repüléskor hozzáférhetőnek kell lennie a légijármű-parancsnok és a személyzet minden tagja számára, amikor ez feladataik ellátásához szükséges.
- A légijármű-parancsnoknak a kockázatértékelés kellő figyelembevételére érdekében rendszeres időközönként felül kell vizsgálnia és szükség esetén módosítania kell az ellenőrző listát.

POL ALRÉSZ

TELJESÍTMÉNYBELI ÉS REPÜLÉSI KORLÁTOZÁSOK**SAO.POL.100 Tömegmérés**

- A vitorlázó repülőgép tömegének mérését a vitorlázó repülőgép gyártójának kell végeznie, vagy azt adott esetben az 1321/2014/EU bizottsági rendelet ⁽¹⁾ I. mellékletével összhangban kell végrehajtani.
- Az üzemben tartó gondoskodik arról, hogy az első szolgálatba állítást megelőzően tényleges tömegméréssel megállapítsák a vitorlázó repülőgép tömegét. Fel kell mérni és megfelelően dokumentálni kell a módosítások és javítások tömegre gyakorolt összehatását. Ezeket az információkat a légijármű-parancsnok rendelkezésére kell bocsátani. Amennyiben a módosítások vagy javítások tömegre gyakorolt hatása nem ismert, a vitorlázó repülőgépet újra kell mérni.

SAO.POL.105 Teljesítmény – általános rész

A légijármű-parancsnok csak akkor tarthatja üzemben a vitorlázó repülőgépet, ha annak teljesítménye megfelel a 923/2012/EU végrehajtási rendelet mellékletében meghatározott követelményeknek és a repülésre, valamint az igénybe veendő légtérre, repülőterekre vagy műveleti területekre vonatkozó egyéb korlátozásoknak; a légijármű-parancsnok gondoskodik arról, hogy minden ábra és térkép a legfrissebb kiadásban álljon rendelkezésre.

⁽¹⁾ A Bizottság 1321/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a légi járművek és repüléstechnikai termékek, alkatrészek és berendezések folyamatos légi alkalmasságának biztosításáról és az ezzel összefüggő feladatokban részt vevő szervezetek és személyek jóváhagyásáról (HL L 362., 2014.12.17., 1. o.).

IDE ALRÉS

MŰSZEREK, ADATOK ÉS BERENDEZÉSEK**SAO.IDE.100 Műszerek és berendezések – általános előírások**

- a) Az ezen alrészben előírt műszereket és berendezéseket a 748/2012/EU rendelet I. melléklete szerint – vagy nem uniós országban lajstromozott műszerek és berendezések esetén a lajstromozó állam légialkalmassági követelményeinek megfelelően – kell jóváhagyni, ha az alábbi feltételek teljesülnek:
1. a hajózó személyzet a repülési útvonal felügyeletére használja azokat;
 2. az adott műszert vagy berendezést a SAO.IDE.130 vagy a SAO.IDE.135 pontnak való megfelelésre használják;
 3. az adott műszer vagy berendezés a vitorlázó repülőgépbe állandó jelleggel van beépítve.
- b) Az a) ponttól eltérve az ezen alrészben előírt alábbi műszerek és berendezések nem jóváhagyás-kötelesek:
1. független hordozható fényforrások;
 2. pontos időmérő eszköz;
 3. túlélő-felszerelés és jelzőberendezés.
- c) A műszereknek és berendezéseknek könnyen kezelhetőeknek, illetve azonnal elérhetőeknek kell lenniük arról a helyről, ahol a légijármű-parancsnok vagy bármely, azokat használó hajózó ül.

SAO.IDE.105 Repülési és navigációs műszerek

- a) A vitorlázó repülőgépeket fel kell szerelni az összes alábbi paraméter mérésére és megjelenítésére alkalmas eszközökkel:
1. idő órában és percben;
 2. nyomásmagasság;
 3. műszer szerinti sebesség;
 4. motoros vitorlázó repülőgépek esetében mágneses irányszög.
- b) Az olyan körülmények között repülő vitorlázó repülőgépeket, amelyek fennállása esetén a kívánt repülési útvonalat nem lehet egy vagy több további műszer használata nélkül tartani, továbbá a felhőben történő repülést végző vagy éjszaka repülő vitorlázó repülőgépeket, az a) bekezdésben felsoroltakon túl fel kell szerelni az alábbiak mérésére és megjelenítésére alkalmas eszközzel is:
1. függőleges sebesség;
 2. térbeli helyzet (orientáció) vagy elfordulás és csúszás;
 3. mágneses irányszög.

SAO.IDE.110 Üzemi fények

Az éjjel műveletet végző vitorlázó repülőgépeket fel kell szerelni az alábbiak mindegyikével:

- a) összeütközés-védelmi fényrendszer;
- b) navigációs/helyzetjelző fények;
- c) leszálló fényszóró;
- d) a vitorlázó repülőgép villamos rendszeréről működő, a vitorlázó repülőgép biztonságos repüléséhez szükséges valamennyi műszer és berendezés megfelelő megvilágításához szükséges világítás;
- e) a légijármű-parancsnok és a személyzet minden tagjának ülőhelyén egy független hordozható világítóberendezés.

SAO.IDE.115 Tartalék oxigén

A vitorlázó repülőgépeket, amennyiben azokon a SAO.OP.150 pont értelmében oxigénellátásra van szükség, fel kell szerelni az előírt oxigénmennyiség tárolására és adagolására alkalmas oxigéntároló és -adagoló berendezéssel.

SAO.IDE.120 Életmentő és jelző felszerelés – víz feletti repülések

A víz felett műveletet végző vitorlázó repülőgép parancsnokának a repülés megkezdése előtt meg kell határoznia a vitorlázó repülőgép fedélzetén szállított személyek túlélési esélyeit kényszer-vízreszállás esetén. A kapcsolódó kockázatok fényében meg kell határoznia, szükség van-e a vitorlázó repülőgépen életmentő és jelző felszerelés elhelyezésére.

SAO.IDE.125 Életmentő és jelző felszerelés – kutatási-mentési nehézségek

Az olyan területek felett műveletet végző vitorlázó repülőgépeket, ahol a kutatás-mentés különösen nehéz lenne, el kell látni az átrepült területnek megfelelő életmentő és jelző felszereléssel.

SAO.IDE.130 Rádiókommunikációs berendezések

A vitorlázó repülőgépeket fel kell szerelni a 923/2012/EU végrehajtási rendelet mellékletének 4. függelékében, és ha a repülésre harmadik ország légterében kerül sor, az adott ország jogszabályaiban előírt kommunikációt lehetővé tévő rádiókommunikációs berendezéssel.

SAO.IDE.135 Válaszjeladó

A vitorlázó repülőgépeket fel kell szerelni a 923/2012/EU végrehajtási rendelet mellékletének SERA.6005 b) pontjában, és ha a repülésre harmadik ország légterében kerül sor, az adott ország jogszabályaiban előírt összes funkcióval rendelkező másodlagos légtérellenőrző radaros (SSR) válaszjeladóval.

DEC ALRÉSZ

NYILATKOZAT**SAO.DEC.100 Nyilatkozat**

- a) A 3. cikk (2) bekezdésében említett nyilatkozatban az üzemben tartónak meg kell erősítenie, hogy megfelel és a jövőben is meg fog felelni az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében szereplő alapvető követelményeknek és az e rendeletben szereplő követelményeknek.
- b) Az üzemben tartó a nyilatkozatban feltünteti az összes alábbi információt:
 1. az üzemben tartó neve;
 2. az a hely, ahol az üzemben tartó székhelye található;
 3. az üzemben tartó elérhetősége;
 4. az üzemben tartás kezdete és adott esetben az az időpont, amikortól egy folyamatban lévő üzemben tartás módosul;
 5. a kereskedelmi célú üzemben tartás során használt összes vitorlázó repülőgép esetében a vitorlázórepülőgép-típus, a lajstromszám, a fő bázis, az üzemben tartás típusa és a folyamatos légialkalmasság-irányító szervezet.
- c) A nyilatkozattétel során az üzemben tartónak annak érdekében, hogy a SAO.GEN.110 pontban előírtak szerint bizonyítsa megfelelését, el kell juttatnia az illetékes hatósághoz az alternatív megfelelési módzatok (AltMoC) listáját. A listának hivatkozást kell tartalmaznia a vonatkozó elfogadható megfelelési módzatokra (AMC).
- d) A nyilatkozat megtételekor az üzemben tartó az e melléklet függelékében szereplő formanyomtatványt használja.

SAO.DEC.105 A nyilatkozatok módosítása és a kereskedelmi célú üzemben tartás beszüntetése

- a) Az üzemben tartó haladéktalanul értesíti az illetékes hatóságot a körülmények minden olyan változásáról, amely hatással van az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében szereplő alapvető követelményeknek és e rendelet követelményeinek való, az illetékes hatóságok részére tett nyilatkozat szerinti megfelelésére, továbbá a nyilatkozat részét képező vagy ahhoz csatolt, a SAO.DEC.100 b) pontban említett információkat és az alternatív megfelelési módzatok SAO.DEC.100 c) pontban említett jegyzékét érintő változásokról.
- b) Az üzemben tartó haladéktalanul értesíti az illetékes hatóságot arról, ha már nem végzi vitorlázó repülőgépek kereskedelmi célú üzemben tartását.

Függelék

NYILATKOZAT				
az (EU) 2018/1976 bizottsági végrehajtási rendeletnek megfelelően				
Üzemben tartó Név: Az üzemben tartó székhelye: Elérhetőségek:				
Vitorlázó repülőgép üzemben tartása				
A kereskedelmi célú üzemben tartás kezdetének és adott esetben a már zajló kereskedelmi célú üzemben tartás módosításának időpontja:				
Az alkalmazott vitorlázó repülőgépekkel, a kereskedelmi célú üzemben tartással és a folyamatos légialkalmasság-irányítással kapcsolatos információk: ⁽¹⁾				
Vitorlázó repülőgép típusa	Vitorlázó repülőgép lajstromszáma	Fő bázis	Üzemben tartás típusa(i) ⁽²⁾	Légialkalmasság-irányító szervezet ⁽³⁾
Adott esetben az alternatív megfelelési módzatok (AltMoC) jegyzéke a kapcsolódó AMC-kre való hivatkozással (kérjük, csatolja a nyilatkozathoz):				
Megállapítások				
☐ Az üzemben tartó megfelel és a jövőben is meg fog felelni az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében szereplő alapvető követelményeknek és az (EU) 2018/1976. végrehajtási rendelet követelményeinek. Ezen belül az üzemben tartó a kereskedelmi célú légi műveleteket az (EU) 2018/1976 végrehajtási rendelet II. mellékletében meghatározott alábbi követelményekkel összhangban folytatja:				
☐ Mindegyik üzemben tartott vitorlázó repülőgép rendelkezik a 748/2012/EU rendelet szerint kiállított légialkalmassági bizonyítvánnyal ⁽⁴⁾ .				
☐ Mindegyik pilóta rendelkezik a II. melléklet SAO.GEN.125 pontjában előírtak szerint érvényes, az 1178/2011/EU rendelet I. melléklete alapján kiállított vagy elfogadott szakszolgálati engedéllyel és jogosításokkal.				
☐ Az üzemben tartó értesíti az illetékes hatóságot a körülmények minden olyan változásáról, amely hatással van az (EU) 2018/1139 rendelet V. mellékletében szereplő alapvető követelményeknek és az (EU) 2018/1976. végrehajtási rendelet követelményeinek való, az e nyilatkozat formájában az illetékes hatóságok részére tett nyilatkozat szerinti megfelelésére, továbbá az e nyilatkozatban szereplő és az ahhoz csatolt bármely információt vagy az alternatív megfelelési módzatoknak (AltMoC) a II. melléklet SAO.DEC.100 c) pontjában előírtak szerinti jegyzékeit érintő változásról.				
☐ Az üzemben tartó kijelenti, hogy az ebben a nyilatkozatban és annak mellékleteiben foglalt valamennyi információ hiánytalan és megfelel a valóságnak.				
Dátum, név és aláírás				

⁽¹⁾ Töltse ki a táblázatot! Ha nincs elegendő hely az összes információ feltüntetésére, akkor azokat mellékletként kell csatolni. A mellékleteket dátummal és aláírással kell ellátni.

⁽²⁾ „Üzemben tartás típusán (típusain)” a vitorlázó repülőgéppel végzett kereskedelmi célú művelet típusa értendő.

⁽³⁾ A folyamatos légialkalmasság-irányító szervezetre vonatkozó információk között fel kell tüntetni a szervezet nevét, címét és jóváhagyásának hivatkozási számát.

⁽⁴⁾ A légialkalmassági bizonyítvány egy, a 748/2012/EU rendelet I. mellékletének előírásai szerint kiállított normál légialkalmassági bizonyítvány, korlátozott légialkalmassági bizonyítvány vagy repülési engedély.